

KUTSESTANDARD

07-24052007-03/3

NAFTASAADUSTE LAOOPERAATOR II, III

ENERGEETIKA, MÄE- JA KEEMIATÖÖSTUSE KUTSENÕUKOGU

EESSÕNA

Eesti kutsekvalifikatsioonisüsteemis määratletakse kutsekvalifikatsiooni nõudeid viiel tasemel. I tase on madalaim ja V tase kõrgeim (vt lisa A – Kutsekvalifikatsiooni süsteemi terminid). Kõik kutsed ei eelda kutsekvalifikatsiooni tasemete fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonitasemed, sealhulgas vajaduse korral ka haridusnõuded, määrab kindlaks kutsenõukogu.

Käesolev kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide vahel kokkulepitud nõudeid naftasaaduste laoperaatori II ja III kutsekvalifikatsioonile

Kutsestandardi kavandi koostas Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu moodustatud töörühm koosseisus:

Ants Kirikal	Pakterminal AS
Heli Väinoja	SGS Eesti AS
Sirje Arus	Tehnilise Järevalve Inspektsioon
Jüri Võrk	Eesti Kütusefirmade Ühing
Aivar Räim	Alexela Oil AS
Toomas Saks	Eesti Õliühing

Ajavahemikus 10.11-17.11.2003 viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 47 ettevõtte esindajad Eesti erinevatest piirkondadest. Kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on töörühm arvestanud arvamusküsitlustel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Käesolev naftasaaduste laoperaator II, III kutsestandard on koostatud uustöötlusena.

Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu poolt 21. novembril 2003. a. otsusega nr. 11 kinnitatud naftasaaduste laoperaator II; III on kehtetu.

Käesolev naftasaaduste laoperaator II, III kutsestandard on kinnitatud 24. mail 2007. a Energeetika-, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu otsusega nr 22.

Kutsestandardis sisalduvad kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

Kutsestandardite kasutusala on järgmine:

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub naftasaaduste ladustamine laadimise ja ladustamise valdkonda, kood 63.1.

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub naftasaaduste laoperaator 8. pearühma “Seadme- ja masinaoperaatorid”, kood 8155.

3 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONI TASE

Eesti keeles:	Naftasaaduste laoperaator II, III
Inglise keeles:	Oil terminal operator II, III
Vene keeles:	Оператор II, III терминала нефти и нефтепродуктов

4 KUTSEKIRJELDUS

Naftasaaduste laoperaatori töö sisuks on laadimisoperatsioonidel kasutatavate tehnoloogiliste seadmete ettevalmistamine ja käitamine. Naftasaaduste laoperaator valmistab laadimis- ja hoiustamistöödeks ette torujuhtmeid, mahuteid ja transpordivahendeid ning teostab pumpamisoperatsioone. Naftasaaduste laoperaatori tööülesannete hulka kuulub tehnoloogiliste seadmete töö ja kontrollmõõteriistade jälgimine, kaubakoguste määramine ning aruandluse koostamine protsessi kulgemise kohta.

Töö tehnoloogilise seadmestikuga nõuab loogilist mõtlemist, head tehnilist taipu ning aja- ja ruumitaju.

Laooperaatori töö võib olla seotud materiaalse vastutusega.

Naftasaaduste laos töötamine nõuab laoperaatorilt vaimset ja füüsilist vastupidavust, kõrgusetaluvust ja head kohanemisevõimet.

Tööga seonduvad võimalikud riskifaktorid nagu tule- ja plahvatusoht, ohtlike vedelike kontaktid nahaga, vedelike aurude sissehingamine, vibratsioon ja müra.

Naftasaaduste laoperaator II on võimeline teostama iseseisvalt laooperatsioone erinevates olukordades. Ta oskab tuvastada kõrvalekaldeid seadmete töös.

II kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on kutsealane ettevalmistus ja 1-aastane töökogemus. Soovitav on keskharidus.

Naftasaaduste laoperaator III süvendatud teadmised ja kogemus võimaldavad

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

juhtida, suunata ja kontrollida temale alluvate operaatorite tööd ning koordineerida samaaegselt töötavate remonditööliste, kliendiesindajate ja alltöövõtjate vahelist tegevust.

Töö eripära eeldab suhtlemis- ja koostöövalmidust, iseseisvust, planeerimisoskust, vastutus-, kehtestamis- ja otsustamisvõimet.

Olenevalt ettevõttest töötab naftasaaduste laoooperaator III vahetusüleva või vanemoperaatorina.

III kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks kutsealane ettevalmistus, 3- aastane erialase töö kogemus ja keskharidus.

5 KUTSEOSKUSNÕUDED (vt lisa B)

5.1 Üldoskused ja -teadmised

5.1.1 Majandus – algtase

5.1.2 Õigusaktid – algtase

- 1) kutsealaga seotud õigusaktid ja keskkonnakaitsealased nõuded
- 2) tööõigus

5.1.3 Töökeskkonna ohutus

- 1) elektri-, plahvatus- ja tuleohutus
- 2) tööohutus
- 3) töötervishoid
- 4) tööhügieen
- 5) keskkonnakaitse
- 6) jäätmekäitlus
- 7) esmaabi

5.1.4 Suhtlemine – III kesktase

- 1) erinevate suhtlustehnikate valdamine – verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine, sealhulgas aktiivne kuulamine, kehakeel, kehtestav käitumine jms
- 2) kiire orienteerumine situatsioonis, rollitaju
- 3) meeskonnatööoskus

5.1.5 Kutse-eetika

5.1.6 Arvuti kasutamine – III moodulid AO2, AO3, AO4 (vt lisa C)

5.1.7 Keeleoskus (vt lisa D)

- 1) eesti keel – III B1; II A1
- 2) inglise keel – III A1; II nõue puudub
- 3) vene keel – III A1; II nõue puudub

5.2 Põhioskused ja -teadmised

5.2.1 Juhtimine – III algtase

- 1) organisatsioonisisene suhtekorraldus
- 2) inimeste juhtimine, motiveerimine, arendamine

5.2.2 Toornafta ümbertöötlemise põhiprotsessid ja -tooted – algtase

5.2.3 Ladustatavate vedelike füüsikalised-keemilised omadused – algtase

5.2.4 Hüdraulika alused – algtase

5.2.5 Kemikaali ohtlikkuse määramine ohutuskardil või pakendil oleva märgistuse alusel

5.2.6 Nafta- ja ohtlike vedelate naftasaaduste kasutamise ja hoiustamise nõuded

5.2.7 Naftasaaduste lao tehnoloogilise seadmestiku ehitus ja tööpõhimõtted

- 1) pumbajaamad
 - 2) torujuhtmete süsteemid ja tehnoloogilised skeemid
 - 3) torujuhtmetel asuvad seadmed
 - 4) mahutid
 - 5) estakaadid
 - 6) naftakaid
- 5.2.8 Naftasaaduste lao tehnoloogilise seadmestiku käitamine ja korrasoleku jälgimine
- 5.2.9 Laadimisoperatsioonid eri tüüpi transpordivahenditele
- 5.2.10 Torujuhtmete ja mahutite puhastamine
- 5.2.11 Tehnoloogiliste abisüsteemide üldehitus ja tööpõhimõtted
- 1) katlamaja, soojusvahetid, auru- ja kondensaaditorustikud
 - 2) soojendussüsteemid vedelike soojendamiseks mahutites
 - 3) kompressorjaam ja suruõhu jaotustorustik
 - 4) vedela lämmastiku jaam ja lämmastiku jaotustorustik
 - 5) külma, kuuma ja mageda vee torustikud
- 5.2.12 Kaubakoguste määramise meetodid ja kaubaproovide võtmine
- 5.2.13 Saastunud vete kogumissüsteemid ja nende kasutamine
- 5.2.14 Naftasaaduste lao tööde ohutegurid ja nende vältimine
- 5.2.15 Avariide ennetamine ja avariilukordades tegutsemine
- 5.2.16 Nafta- ja ohtlike vedelate naftasaaduste reostuse likvideerimine
- 5.2.17 Kutsealal kasutatavate registreerimisele mittekuuluvate tõsteseadmete kasutamine
- 5.2.18 Tulekustutussüsteemid ja -vahendid ning nende kasutamine
- 5.2.19 Kaitse- ja eririietus, isiku kaitsevahendid ja nende kasutamine
- 5.2.20 Elektri jaotuse süsteem ja elektriseadmete kasutamine
- 5.2.21 Tegutsemine tööõnnetuse korral. Esmaabi andmine

5.3 Isikuomadused ja võimed

- 1) koostöövõime
- 2) iseseisvus, otsustamisvõime
- 3) kohanemisvõime, keskkonnataluvus
- 4) täpsus, korrektsus
- 5) tasakaalukus
- 6) ohutaju
- 7) kõrguse taluvus
- 8) füüsilise koormuse taluvus

6 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib kutsestandardit muuta enne kehtivusaja lõppu.

TERMINID

Kutsekvalifikatsiooni süsteemi terminid

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmistele, oskustele, vilumustele, kogemustele, väärtushinnangutele ja isikuomadustele.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel.

I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kutsealased terminid

Naftasaaduste ladu – hoidla (terminaal, ettevõtte kütuseladu, tolliladu, aktsiisiladu), kus ladustatakse naftat, naftasaadusi või põlevkivisaadusi.

Lisa B

KUTSEOSKUSNÕUDED

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

KONKREETSETE TEADMISTE JA OSKUSTE TASEMETE KIRJELDUSED

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

Lisa C**ARVUTI KASUTAMISE OSKUS**

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

1 AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

2 AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaarioskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

3 AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

4 AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaarioskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

Lisa C

5 AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

6 AO6 ESITLUS

1. Elementaarskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

7 AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaarskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaarskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Lisa D

	A1	A2	B1	B2	C1	C2	
MÕISTMINE	Saan aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad mind, minu perekonda ja minu vahetut ümbrust, kui inimesed räägivad aeglaselt ja selgelt.	Saan aru fraasidest ja sageli kasutatavatest sõnadest, mis on vahetult seotud mulle oluliste valdkondadega (näiteks info minu ja mu perekonna kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Saan aru lühikeste, lihtsate ja selgelt väljendatud ütluste põhisisust.	Saan aru põhilisest infost selges tavakõnes tuttavatel teemal: töö, kool, vaba aeg jne. Saan aru aeglaselt ja selgelt edastatud raadio- või teleasaadete põhisisust, kui need käsitlevad päevateemasid või mulle huvitavaid teemasid.	Saan aru pikematest kõnedest ja ettekannetest ning tuttava teema puhul isegi nende keerukamatest nüanssidest. Saan aru enamiku teleuudiste, publitsistikasaadete ja filmide sisust.	Saan aru pikemast tekstist isegi siis, kui see pole selgelt liigendatud ja seosed on esitatud kas kaudselt või vihjamisi. Saan suurema vaevata aru tele-programmidest ja filmidest.	Saan vaevata aru igasugusest kõnest, olenemata sellest, kus seda esitatakse. Saan aru ka kiirkõnest, kui mulle antakse pisut aega hääldusviisiga harjumiseks.	KUULAMINE
	Saan aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks sihtidel, plakatil või kataloogides.	Saan aru väga lühikestest lihtsatest tekstidest. Oskan leida eeldatavat spetsiifilist informatsiooni lihtsatest igapäevatekstidest (näiteks reklaamid, töopakumised, prospektid, menüüd, sõiduplaanid), samuti saan aru lühikestest lihtsatest isiklikest kirjadest.	Saan aru tekstidest, mis koosnevad sagedamini esinevatest või minu tööga seotud sõnadest. Saan aru sündmuste, mõtete ja soovide kirjeldusest isiklikes kirjades.	Saan aru aktuaalsetel teemadel kirjutatud artiklitest, kus autorid väljendavad mingeid kindlaid seisukohti või vaatenurki. Saan aru tänapäevasest proosast.	Saan aru pikkadest ja keerulistest tekstidest, nii olustikulistest kui ka kirjanduslikest, tajudes nende stiililist eripära. Saan aru erialastest artiklitest ja pikematest tehnilistest juhenditest isegi siis, kui need vahetult ei puuduta minu eriala.	Saan vaevata aru kõigist kirjaliku teksti liikidest, sealhulgas abstraktsetest, struktuurilt ja/või keeleliselt keerulistest tekstidest, näiteks käsiraamatutest, erialastest artiklitest ja ilukirjandusest.	LUGEMINE
RÄÄKIMINE	Oskan lihtsal viisil suhelda tingimisel, et vestluspartner aeglaselt räägib, vajadusel öeldut kordab või ümber sõnastab ning mind vestlemisel aitab. Oskan küsida lihtsaid küsimusi ja neile vastata.	Saan hakkama igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel teemadel. Oskan kaasa rääkida, ehkki ma ei oska veel ise vestlust juhtida.	Saan enamasti keelega hakkama maal, kus see on kasutusel. Oskan ettevalmistuseta vestelda tuttavatel, huvitaval või olulisel teemal: pere, hobi, töö, reisimine ja päevasündmused.	Oskan vestelda piisavalt spontaanselt ja ladusalt, nii et suhtlemine keelt emakeelena kõnelevate inimestega on täiesti võimalik. Saan aktiivselt osaleda aruteludes tuttavatel teemal, oskan oma seisukohti väljendada ja põhjendada.	Oskan end mõistetakseks teha ladusalt ja spontaan-selt, väljendeid eriti otsi-mata. Oskan kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii ühiskondlikel kui ka tööalastel eesmärkidel. Oskan avaldada mõtteid ja arvamusi ning vestluses teemat arendada.	Saan vaevata osaleda igas vestluses ja diskussioonis ning oskan idioome ja kõnekeelseid väljendeid. Oskan täpselt edasi anda tähendusvarjundeid. Vajadusel oskan lausungi ümber sõnastada, nii et vestluses osalejad seda vaevalt märkavad.	SUULINE SUHTLUS
	Oskan kasutada lihtsaid fraase ja lauseid kirjeldamaks kohta, kus elan, ja inimesi, keda tunnen.	Oskan kasutada mitmeid fraase ja lauseid, et kirjeldada oma perekonda ja teisi inimesi, elutingimusi, hariduslikku tagapõhja, praegust või eelmist tööd.	Oskan lihtsate seostatud lausetega kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja kavatsusi. Oskan lühidalt põhjendada ning selgitada oma seisukohti ja plaane. Oskan edasi anda jutu, raamatu ja filmi sisu ning kirjeldada oma muljeid.	Oskan selgelt ja üksikasjalikult käsitleda ainet laias teemaderingis, mis puudutab minu huvialasid. Oskan selgitada oma seisukohti aktuaalsetel teemadel, tuues välja erinevate arvamuste poolt- ja vastuargumendid.	Oskan keerulisi teemasid täpselt kasutada laialt laetud olulisemad punktid ning teha kokkuvõtet.	Oskan esitada selge ja ladusa, kontekstile vastavas stiilis kirjelduse või põhjenduse, millel on loogiline ülesehitus, mis aitab kuulajal märgata ja meelde jätta kõige olulisemat.	SUULINE ESITUS
KIRJUTAMINE	Oskan kirjutada lühikest ja lihtsat teadet (näiteks postkaarti puhkuse-tervitustega) ning täita formulare (näiteks hotelli registreerimislehte, kus küsitakse isikuandmeid: nime, aadressi, rahvust/ kodakondsust).	Oskan teha märkmeid ja koostada väga lihtsat isiklikku kirja, näiteks kellegi tänamiseks.	Oskan koostada lihtsat seostatud teksti tuttavatel või mulle huvi pakuval teemal. Oskan kirjutada isiklikku kirja, milles kirjeldan oma kogemusi ja muljeid.	Oskan kirjutada selgeid ja detailseid tekste mulle huvi pakuvas teemaderingis. Oskan kirjutada esseed, aruannet või referaati, edastamaks infot ning kommenteerides ja põhjendades oma seisukohti. Oskan kirjutada kirju, milles tõstan esile kogemuste ja sündmuste mulle olulisi aspekte.	Oskan ennast väljendada selges, hästi liigendatud tekstis, avaldades oma arvamust vajaliku põhjalikkusega. Oskan kirjutada kirja, esseed või aruannet keerukal teemal ja esile tõsta olulisemat. Oskan lugejast lähtuvalt kohandada oma stiili.	Oskan kirjutada ladusalt ja selgelt vajalikus stiilis. Oskan koostada keerulisi kirju, ümbrundeid või artikleid, esitada ainet loogiliselt liigendatuna nii, et lugeja suudab eristada olulist. Oskan koostada erialaseid ja ilukirjanduslikke sisukokkuvõtteid, annotatsioone ning retsensioone.	KIRJUTAMINE

Tabel. Euroopa Nõukogu keeleoskustasemete süsteem: enesehindamise skaala